

найбільшим досягненням будь-якої нації є людина. Саме вона й аспекти її життєдіяльності назавжди залишаються в центрі соціально-економічної системи держави.

Всесвітньо відомий політекономіст – Манкур Олсон, у своїх працях переконливо довів, що нації занепадають, коли зруйнована структура ухвалення державних рішень і в главу кута ставляться інтереси певних груп або олігархів, а не цілі соціального і економічного розвитку.

Нажаль наслідки такого олігархічного управління державою, ми й спостерігаємо в сьгоднішній Україні.

Аналізуючи тенденції розвитку в країнах з аналогічним соціальним устроєм, Манкур Олсон зробив висновок про те, що виходу з такої ситуації системи суспільних відносин існує два: еволюційний і революційний.

Автор вважає, що головним двигуном розвитку національної економіки завжди була і є промисловість. Вона є основою індустріального розвитку країни, сформована сукупність підприємств з виробництва електричної енергії, знарядь праці для галузей економіки, видобутку сировини, палива, заготівлі лісу, переробки продукції, випущеної промисловістю або виготовленої сільським господарством, видобутку та переробки сировини, виробництва товарів і послуг. Реальний сектор економіки за своєю суттю виступає одним з головних факторів науково-технічного прогресу, оскільки саме він забезпечує всі галузі національного господарства знаряддями праці, готовими виробами, викликаючи мультиплікативний ефект для всієї економіки в цілому. Таким чином, стан промисловості в державі може визначати стан національної економіки.

Але, нажаль в Україні протягом останніх десятиріч спостерігається постійне скорочення обсягів промислового виробництва, що зумовлює зниження рівня ВВП країни, а відповідно і конкурентоспроможності її на світовому ринку. В 2015 році ВВП України зменшився приблизно на 9%.

Аналізуючи все це, упевнено можна сказати, що Україні потрібно брати новий курс стосовно розвитку економіки.

Розробити концепцію соціально-

економічного розвитку України ключовим орієнтиром якої стало б:

По-перше, забезпечення належних соціальних стандартів якості життя населення.

По-друге, спрямування зусиль на розвиток промислового потенціалу за рахунок запровадження державних замовлень на виробництво високотехнологічної промислової продукції.

По-третє, посилення боротьбу з корупцією. Політики часто рапортують про проведення реформ, спрямованих на відновлення економіки, а безперервне падіння ВВП списують на війну. Однак експерти з такою позицією не згодні.

УДК 330.34.01(477)

ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

*Маковоз О.В., к.е.н., доцент,
Авазімова А.А., студентка (УкрДУЗТ)*

Загальновідомо, що період часу між двома найвищими точками розвитку економіки, після яких починається рецесія, прийнято називати економічним циклом, який, незважаючи на його тривалість (цикл Кітчина, Жюглара чи Кондратьєва), має однакову структуру і складається з чотирьох фаз: піку буму, рецесії (спаду), дна та поживлення (піднесення). Основною метою урядів усіх країн в процесі розробки прогнозів і перспективних планів розвитку на довгостроковий період є згладжування економічних циклів, подовження перебування економіки країни у фазі піднесення та скорочення фази рецесії. Зазначимо, що при наявності єдиної думки щодо переліку і послідовності фаз економічного циклу, жоден із науковців не дає конкретного визначення кризи як частини економічного циклу, тобто не вказує, з якого моменту рецесія перетворюється на кризу і, відповідно, коли можна казати про закінчення кризи. Також спостерігається багатоваріантність у застосуванні економічних і фінансових показників науковцями і практиками для підкріплення думки про «кризовість» стану

економічної системи.

Важливим моментом у дослідженні питання циклічності в процесі розробки прогнозів макроекономічного розвитку є також визнання факту об'єктивності настання кризи, що дозволяє сформулювати висновок про кризу як переламний момент у розвитку економічної системи. В такій ситуації готовність суспільства до перебудови і відповідна регуляторна політика уряду є запорукою успішного виходу країни із кризи на попередній рівень розвитку і, навіть, підйому на більш високу якісну сходинку в економічному зростанні.

Таким чином, необхідність успішного вирішення подібного завдання та відсутність єдиного підходу до визначення самого поняття «економічна криза» в працях як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, обумовлюють актуальність проблеми розроблення підходів до визначення наукового концепту «економічна криза» у термінології циклічного розвитку, створюють необхідність розробки системи оціночних показників-індикаторів для визначення фази економічного циклу в процесі макроекономічного прогнозування з точки зору отримання уяви про наближення економічної системи до піку (буму), за яким об'єктивно має настати фаза рецесії, кризи тощо. Для цього, на наш погляд, має бути розроблена система оціночних показників інтегрованих у подальшому в систему загальнодержавного управління.

Таким чином, початок кризи визначається точкою піку в економічному циклі, а кінець – точкою дна. Напрямок розвитку економічної системи у бік початку чи закінчення кризи визначається переважаючими тенденціями до спаду чи пожвавлення економічного розвитку. Деякі фахівці-практики при наближенні економіки до фази буму, що відповідно до запропонованого нами визначення є початком економічної кризи, застосовують саме термін «перегрівання економіки», що свідчить саме про надмірний вплив пожвавлюючих чинників на розвиток економічної системи.

УДК 330.34:338.242.4

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТОК ПЛАТНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Пакуліна А.А., к.е.н., доцент (ХНУБА)

Результатом освоєння і поширення інновацій у сфері освіти є формування ефективної системи відкритої, гнучкої, безперервної освіти людини впродовж її життя. Вона є єдністю нових економічних інструментів, освітніх технологій, організаційних структур і інституціональних форм в сфері освіти. Можна констатувати наявність тісного взаємозв'язку розвитку інноваційної економіки і вищої освіти, що формує людський капітал для економіки знань. У сучасних умовах освіта характеризується станом наявності різноманітних і суперечливих тенденцій. З одного боку, можна стверджувати, що в складних економічних умовах при прогресуючому дефіциті фінансових і матеріальних ресурсів вдалося забезпечити доступність основних освітніх послуг для широкого кола громадян. З іншого боку, існуюча мережа освітніх установ далеко не повно забезпечує потреби в отриманні освітніх послуг. В результаті за кожним рівнем освіти є не завжди виправдане різноманіття видів освітніх установ, виникає небезпека розпаду цілісної освітньої системи, формування тупикових гілок в структурах освіти. Сьогодні потрібно здійснити велику і невідкладну роботу щодо збереження цілісної освітньої системи із спадкоємністю всіх освітніх програм. Фактично йдеться про модернізацію системи освіти, що дозволить забезпечити збереження її високої якості та врахувати нові тенденції і вимоги, продиктовані попитом громадян, держави.

Європейські вищі учбові заклади накопичили значний досвід інноваційного розвитку і в розробці, і в застосуванні нових освітніх технологій, який може бути використаний в українських ВНЗ. Процеси інтернаціоналізації і міжнародної інтеграції сприяють інтенсифікації інноваційних процесів у ВНЗ України, у тому числі збільшенню академічної мобільності, розробці